AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2021 / 10 • Şubat 2021

# TÜRKİYE-RUSYA ORTAK GÖZETİM MERKEZİ AĞDAM'DA GÖREVİNE BAŞLADI

**Tutku DİLAVER**

**Analist**

10 Kasım 2020de Rusya arabuluculuğunda Azerbaycan-Ermenistan tarafından imzalanan mutabakatın hızlı şekilde uygulamaya geçmesinin hemen ardından Türkiye ve Rusya arasında varılan anlayışa göre açılması planlanan ortak gözlem merkezi 30 Ocak 2021 itibariyle açıldı. Ortak Gözlem Merkezi Ermeni işgalci güçlerinin 20 Aralık 2020de boşalttığı Ağdam rayonunda, Hankendine yaklaşık 40 dakikalık mesafede bulunuyor. Merkezde Türkiyeden Tuğgeneral Abdullah Katırcının komutasında 38 asker görevlendirildi. Rusya ordusuna ise Tuğgeneral rütbesinde Viktor Fyodorenko komuta ediyor. Merkezin güvenliği ise Azerbaycan ordusu tarafından sağlanacak[1].

Açılması kararlaştırılan ortak gözlem merkezinin görevleri konusunda ne Rus tarafından ne de Türkiye tarafından ayrıntılı bir açıklama yapılmamıştı. Merkezin açılmasıyla birlikte bir kısım bilgi de basına yansıdı. Öncelikle merkezde Türk-Rus birliklerin ayrı ayrı gözlem odaları olmasının yanı sıra, bir de ortak gözlem merkezi bulunuyor. Dolayısıyla merkezlerde elde edilen bilgilerin doğrudan Ankaraya ve Moskovaya iletileceği buradan anlaşılıyor. Türk askerlerinin devriye görevlerine katılıp katılmayacağı henüz belirsizliğini koruyan konulardan bir tanesi olmakla birlikte, İHAlar aracılığıyla havadan izleme görevi üstleneceği biliniyor[2]. Özellikle karadan yapılan devriyelerin arazi koşulları ve olası olay noktalarına uzaklığı gibi durumlarda yetersiz kalabileceği noktalarda havadan gözlem faaliyetlerinin yürütülmesi ve kayıt altına alınması Türk ordusunun komutasındaki İHAlar sayesinde gerçekleştirilecek gibi görünüyor.

Elbette ki burada kurulan merkezin üzerinde durulması gereken en önemli misyon kalıcı bir barış sağlanana kadar ateşkes rejimini korumak olacaktır. Nitekim 10 Kasımda imzalanan mutabakatının ardından Rus barış gücünün koruduğu bölgede önemli ihlaller yaşanmadı. Ancak Ermenistandaki siyasi karmaşanın devam etmesi ve Dağlık Karabağı geri almak gibi aşırı hareketlerin canlanması tehlikesi merkezin yapacağı görevi daha da kritik bir hale getiriyor. Ermenistan Devrimci Partisinin aşırıcı beyanatlarının yanı sıra AVİMde yayınlanan Ermeni Terörü Yeniden Yüzünü Göstermeye Başladı[3] başlıklı yazıda da bahsedildiği gibi ASALA tehdidinin tekrar canlanması ihtimalleri bulunuyor. ASALA ve benzeri terör örgütlerinin Dağlık Karabağda yeni bir çatışmayı tetiklemek için başta bu bölge olmak üzere, Azerbaycanda da eylem yapma tehlikesi ciddiyetle izlenmesi gereken bir durum. Bu açıdan Türkiye-Rusya Ortak Gözlem merkezinin üstlendiği görev kadar, bölgesel işbirliğiyle barışın korunmasının gerekliliği de ortaya çıkıyor. 1 Şubatta Rusya

Güvenlik Konseyi Başkanı Dimitry Medvedev Karabağda Türkiye ve Rusya arasındaki işbirliğinin uzun vadeli bir unsuru değil[4] demiştir. Kısa ve orta vadede ise Merkezin görevinin ve misyonunun kapsaması bölgesel güvenlik açısından elzem görünüyor.

Bu noktadan bakıldığında Türkiyenin Ortak Gözlem Merkezi görevi çerçevesinde sahadan çok merkezden gözlem yapmasının da nedeni daha iyi anlaşılıyor. Keza Rusya ile Türkiye arasında ortak merkezin nerede kurulacağı ve görev tanımı üzerinde yürütülen müzakereler sırasında Ermenistan kamuoyu duruma sert tepki göstermişti. Bunun üzerine Türk-Rus ortak devriyesinin yapılmayacağı ve merkezin Dağlık Karabağ topraklarında olmayacağı yönünde Rusya Dışişleri tarafından açıklamalar yapılmıştı. Terör örgütlerinin tekrar faaliyete geçmesi tehdidiyle bir arada düşünüldüğünde Türkiyenin İHAlar aracılığıyla gözlem sürecine dâhil olması, bölgedeki barışçıl ortama zarar verilmek istenmediğini açıkça gösteriyor.

**Fotoğraf: HaberGlobal sitesinden alınmıştır.*

[1] Karabağ'da gözlem başladı, *Yeni Şafak*, 31 Ocak 2021, https://www.yenisafak.com/gundem/karabagda-gozlem-basladi-3596814.

[2] Kafkaslarda Bir İlk, *Hürriyet*, 31 Ocak 2021, https://www.hurriyet.com.tr/dunya/kafkaslarda-bir-ilk-41728872.

[3]Hazel Çağan Elbir, "Ermeni Terörü Yeniden Yüzünü Göstermeye Başladı," *AVİM*, 1 Şubat 2021, https://avim.org.tr/tr/Analiz/ERMENI-TERORU-YENIDEN-YUZUNU-GOSTERMEYE-BASLADI.

[4] Medvedev says Russian-Turkish cooperation in Karabakh not an element of long-term politics, *TASS*, 1 Şubat 2021, https://tass.com/politics/1251173.

Yazar Hakkında :

Tutku Dilaver, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden 2015 yılında mezun olmuştur. 2020 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalına bağlı Kafkasya Çalışmaları Programında tezli yüksek lisansını tamamlamıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

2017 Ağustos ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinde (AVİM) başladığı 6 aylık uygulamalı eğitim programını tamamlamış, Misafir Araştırmacı olarak AVİM katılmıştır. 2019-2023 yılları arasında AVİM'de Analist olarak çalışmıştır.

Atıfta bulunmak için: DİLAVER, Tutku. 2026. "TÜRKİYE-RUSYA ORTAK GÖZETİM MERKEZİ AĞDAM'DA GÖREVİNE BAŞLADI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2021 / 10. Şubat 05. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/TURKIYE-RUSYA-ORTAK-GOZETIM-MERKEZI-AGDAM-DA-GOREVINE-BASLADI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
**Tel**: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
**E-Posta**: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

*© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır*